

SAMRÅDHANDLING

Detaljplan för
industrispår vid Nordanö
(Ovanåker 1:3 m fl)

PLAN- OCH GENOMFÖRANDEBESKRIVNING

Avesta kommun
Dalarnas län

April 2010

- PLANHANDLINGAR**
- Plankarta med bestämmelser
 - Planbeskrivning (denna handling)
 - Genomförandebeskrivning (denna handling)

 - Grundkarta
 - Fastighetsförteckning

PLANBESKRIVNING

1 PLANENS SYFTE OCH HUVUDDRAG

Detaljplanen syftar till att möjliggöra en utbyggnad av industrispår från *Godsstråket genom Bergslagen* till Nordanö industriområde.

För Nordanö industriområde finns en gällande detaljplan (Nordanö 1:77, 8:1, Ovanåker 1:14, 3:4, Kyrkbyn 5:4, 19:32 mm), laga kraft 1981-02-17. I denna redovisas Tj-område som anslöt till den dåvarande Månsbobanan. Idag är Månsbobanan bortriven och banvallen nyttjas som gång- och cykelväg.

Det finns idag planer på exploatering av industriområdet med bl a lager med spåranslutning. Eftersom Månsbobanan är riven saknas spåranslutning till området. Ett nytt spår behöver anläggas med en anslutningsväxel till det mötesspår på *Godsstråket genom Bergslagen* som finns i Jularbo. För att detta ska kunna genomföras krävs en detaljplan för ett område mellan den gällande detaljplanen och *Godsstråket genom Bergslagen*.

Detaljplanen innebär att ett Tj-område planläggs för industrispåret fram till anslutningsväxeln samt den mark som behövs för *Godsstråket genom Bergslagen*. Detaljplanen möjliggör även en förlängning av mötesspåret eller utbyggnad till dubbelspår. Övrig mark som inte behövs för järnvägsändamål planläggs som naturmark.

Den västra delen av detaljplanen ersätter nu gällande detaljplan. Det innebär att en mindre del av planlagd parkmark kommer att nyttjas för järnvägsändamål.

2 FÖRENLIGHET MED 3, 4 och 5 KAPITLEN I MILJÖBALKEN M M

Grundläggande hushållningsbestämmelser Planområdet omfattar del av riksintresse för kommunikationer (järnväg) enligt bestämmelserna i 3 kap. miljöbalken. Detaljplanen berör även kulturmiljö av riksintresse, *Grytnäs kyrkby och Östanbyn*.

Detaljplanen bedöms inte innebära skada på riksintressena.

Särskilda hushållningsbestämmelser Detaljplaneområdet berör inte några utpekade områden enligt bestämmelserna om särskilda hushållningsbestämmelser i 4 kap. miljöbalken.

Miljö kvalitetsnormer Inga miljö kvalitetsnormer enligt 5 kap. miljöbalken berörs av planförslaget.

Nationella miljö- kvalitetsmål

Riksdagen har beslutat om 16 nationella miljö kvalitetsmål för Sverige.

Av dessa berörs 1. *Begränsad klimatpåverkan*, 2. *Frisk luft*, 3. *Bara naturlig försurning* samt 7. *Ingen övergödning* genom att transporter kan flyttas över från väg till järnväg som ger mindre utsläpp av växthusgaser, luftföroreningar och försurande samt övergödande ämnen. Projektet ökar möjligheterna att uppfylla miljö kvalitetsmålen.

Miljö kvalitetsmål 4. *Giftfri miljö* och 5. *Skyddande ozonskikt* kan komma att beröras om giftiga ämnen eller produkter används vid anläggande eller underhåll av banan. Målet 6. *Säker strålmiljö* kan beröras om industrispåret elektrifieras. Det finns även en risk för att det finns markföroreningar i befintlig banvall och bangård som måste hanteras. Detta berör då mål 4. *Giftfri miljö* samt 9. *Grundvatten av god kvalitet*.

Övriga miljö kvalitetsmål bedöms inte påverkas vare sig positivt eller negativt av den del av planerade industrispårsanslutningen som ligger inom detaljplanen.

3 PLANDATA

Lägesbestämning/ avgränsning

Planområdet är beläget längs med Godsstråket genom Bergslagen och väg 68 nordväst om Krylbo och öster om Avesta. Avståndet (fågelvägen) till Avesta centrum är ca 4,5 km.

Detaljplanen omfattar ett område mellan den gällande detaljplanen och Godsstråket genom Bergslagen. Detaljplanen omfattar det område som krävs för industrispårets anslutning till Godsstråket genom Bergslagen.

Areal

Planområdets areal är cirka 11,6 ha.

Markägoförhållanden

Avesta kommun och Banverket äger berörda fastigheter, se vidare Genomförandebeskrivning.

4 TIDIGARE STÄLLNINGSTAGANDEN

Översiktsplan

Området omfattas av Översiktsplan för Avesta kommun, antagen av fullmäktige 2007-02-12.

Översiktsplanen anger att för utrymmeskrävande etableringar behöver det planlagda industriområdet i Nordanö tas i anspråk, vilket kräver en omarbetning av detaljplanen med hänsyn till den av Vägverket beslutade nya sträckningen av riksväg 68.

Detaljplaner

Detaljplan inom planområdet:

- *Nordanö 1:77, 8:1, Ovanåker 1:14, 3:4, Kyrkbyn 5:4, 19:32 mm*, laga kraft 1981-02-17. Planen omfattar Nordanö industriområde, vilket dock ännu inte är utbyggt.

Den ny aktuella detaljplanen omfattar en mindre del av ovannämnda plan där planlagd parkmark ersätts med järnvägsändamål för att möjliggöra anslutning av nytt industrispår.

Strandskydd Generellt strandskydd gäller vid sjöar och vattendrag enligt 7 kap 13 – 18 §§ miljöbalken. Genom planområdet passerar ett dike. Diket leds i trumma genom den befintliga banvallarna. Vid utbyggnad av industrispåret krävs förlängning av trumman genom fd Månsbobanans banvall.

5 FÖRUTSÄTTNINGAR, FÖRÄNDRINGAR OCH KONSEKVENSER

5.1 Landskapsbild, naturförutsättningar, kulturhistoriska värden m m

Landskapsbild, mark och vegetation Planområdet utgörs idag av bangårdsmark, f.d. banvall (idag gång- och cykelväg) samt lövsly. Väster om planområdet är det åkermark är planlagd för industriändamål. I norr är det skogsmark. Söder om befintlig järnväg och väg 68 är det jordbruksmark. Öster om planområdet är det bostadsbebyggelse, Jularbo.

Geotekniska förhållanden Planområdet ligger i ett område med glacial lera och silt. Det finns även inslag av sandig morän, moränryggar och berg i dagen. Den befintliga bangården och banvallen är uppbyggd av makadam.

Förorenad mark Det finns en risk för förorenad mark genom att det är bangårdsmark och f.d. banvall som berörs av detaljplanen. Markundersökningar bör genomföras innan anläggningsarbeten startar.

Risk för höga vattennivåer Planområdet ligger ca 1,3 km från Dalälvens huvudfåra och ca 0,5 km från Lillälven som är en del i Dalälvens vattensystem. Dalälvens vattensystem har ett 100-årsflöde på 70,5 m.ö.h. och ett dimensionerande flöde på 74,3 möh. Marknivån inom planområdet är som lägst ca 72,5 m.ö.h.. Industrispåret planeras ha en höjd i rälsöverkant på 75,5 m ö h som lägst och stiger sedan till 76,9 m.ö.h.

Det finns en viss risk att lågpunkten i området översvämmas vid extrema flöden, men det bedöms inte vara någon risk att spåret översvämmas. Vägbanken för väg 68 och banvallen för *Godsstråket genom Bergslagen* fungerar som en barriär vid höga vattenflöden.

Kulturhistoriskt värdefull miljö Detaljplanen berör riksintresseområde för kulturmiljövård *Grytnäs kyrkby och Östanbyn*. Riksintresset avgränsas av väg 68. Riksintresset omfattar en bymiljö med storbondegårdar och bebyggelse från 1700- och 1800-talet samt en väl sammanhållen kyrkby. Detaljplanen bedöms inte skada riksintressets värden.

Fornlämningar Inga fornlämningar finns registrerade inom planområdet (källa: Riksantikvarieämbetet – Fornsök, www.fmis.raa.se).

Friluftsliv Den gamla banvallen fungerar idag som gång- och cykelväg mellan Skogsbo och Jularbo. Denna banvall är utlagd för järnvägsändamål i gällande detaljplan väster om den nu aktuella detaljplanen. Den del av banvallen som ligger inom nu aktuell detaljplan kommer att tas i anspråk för industrispåret.

Gång- och cykelvägen skulle kunna flyttas till ett nytt läge norr om industrispåret, genom utfyllnad mot banvallen. Denna förflyttning samt gång- och cykelvägens framtida läge väster om planområdet bör utredas vid en framtida översyn av detaljplanen för Nordanö industriområde.

- Jord- och skogsbruk** Det område som berörs utgörs inte av mark som nyttjas för jord- och skogsbruk.
- NATUR** Området mellan *Godsstråket genom Bergslagen* och den nya industrimarken är utlagd som allmän platsmark, NATUR. Detta område ansluter till den allmänna platsmark (PARK), som finns i gällande detaljplan väster om planområdet. Inom området avses naturmarken behållas.

5.2 Trafik och transporter

Järnvägsändamål (T_j) *Godsstråket genom Bergslagen* utgör riksintresse för kommunikationer och är ett betydelsefullt godsstråk mellan norra och södra Sverige. Banverket äger och förvaltar järnvägen. *Godsstråket genom Bergslagen* är enkelspårig men vid Jularbo finns ett mötesspår. Det kan bli aktuellt att i framtiden förlänga mötesspåret så att längre tågset kan ställas upp på mötesspåret. Det kan i framtiden även bli aktuellt med dubbelspårsutbyggnad. Detaljplanen möjliggör detta.

Industrispår Industrispåret kommer att möjliggöra järnvägstransporter till och från industriområdet. Industrispåret ansluter till *Godsstråket genom Bergslagen* via en växel till mötesspåret vid Jularbo.

Den trafikering som planeras till lagerbyggnaden är i dagsläget 2 st tågset per dag från Fors till Nordanö och åter. Det förutsätts att loket är kvar i Nordanö under lossning av last. Det innebär att anslutande växel kommer att belastas med 4 st tågrörelser per dag. Den trafik som planeras idag är att gods ska transporteras från kartongfabriken i Fors till lagerlokalen i Nordanö på tåg (ca 120 ton /dag). Från lagerlokalen ska sedan godset transporteras ut med lastbil. Hur ett framtida trafikeringsbehov ser ut är svårt att förutse, men det kan antas att behovet ökar.

Säkerhetsavstånd till järnväg *Godsstråket genom Bergslagen* är elektrifierat, men industrispåret kommer i första skedet inte att vara elektrifierat. Det kan dock tänkas att en elektrifiering kan bli aktuell i framtiden.

För ett elektrifierat spår gäller skyddsavstånd mellan spår och byggnad på minst 5,5 m från spårmittpunkt. För byggnader över 10 m över rälsöverkant (RÖK) gäller skyddsavstånd på upp till 10,5 m från spårmittpunkt.

För ett icke elektrifierat spår, som industrispåret planeras vara initialt gäller fritt utrymme utmed spåret enligt Banverkets föreskrift BVF 586.20. Långsträckta hinder som t ex staket ska placeras på ett avstånd av minst 3,5 m från spårmittpunkt.

Det är inte tillåtet att vistas inom spårområdet och säkerhetszon som är 2,2 m från rälsen.

5.3 Administrativa frågor

Genomförandetid Genomförandetiden slutar 2020-12-31.

Huvudman Kommunen är huvudman till allmän platsmark.

5.5 Miljöpåverkan, störningar

Behovsbedömning av miljöbedömning Om en detaljplans genomförande kan antas medföra betydande miljöpåverkan (BMP) ska en miljöbedömning enligt miljöbalkens 6 kap 11 § genomföras. Inom ramen för denna miljöbedömning upprättas en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) där den betydande miljöpåverkan identifieras, beskrivs och bedöms.

Planområdet är begränsat till sin storlek och omfattas inte av några särskilda naturvärden. Detaljplanen ligger i yttre kanten av kulturmiljö av riksintresse, *Grytnäs kyrkby och Östanbyn* men bedöms inte skada riksintressets värden. Den planerade utbyggnaden av industrispår kommer att huvudsakligen ligga på befintlig banvall.

Detaljplanen bedöms inte medföra någon betydande påverkan på miljön. Någon miljökonsekvensbeskrivning kommer därför inte att upprättas.

Ställningstagande om miljöbedömning är preliminärt och kan komma att ändras om synpunkter som framkommer under samrådet visar att vissa frågor kan antas innebära betydande miljöpåverkan. I detta fall upprättas en separat miljökonsekvensbeskrivning senare i detaljplaneskedet.

- Buller En ny växel som läggs in på mötesspåret kan påverka bullernivåerna, men då tågen på mötesspåret har mycket låg hastighet bedöms denna påverkan som mycket liten.

Den trafik som planeras med några tåg per dygn in och ut på industrispåret (ej nattetid) bedöms inte påverka bullernivån i området.

- Vibrationer Den trafik som planeras är liten och har låg hastighet varför det inte bedöms uppstå några problem med vibrationer.

- Landskapsbild/stadsbild Industrispåret bedöms inte påverka landskapsbilden i området då området redan är exploaterat till större delen.

- Kulturmiljö Industrispåret bedöms inte påverka några värden för kulturmiljön.

- Naturmiljö Ingen skyddsvärd natur berörs.

- Upphävande av strandskydd De generella strandskyddsbestämmelserna kommer att upphävas inom planområdet. En planbestämmelse (a) har införts på plankartan om att upphäva generellt strandskydd.

För upphävande av strandskydd inom med **a** betecknat område hänvisas till följande särskilda skäl (MB 7 kap 18c §). Upphävandet avser område som:

- *behövs för att utvidga en pågående verksamhet och utvidgningen inte kan genomföras utanför planområdet.*
- *behöver tas i anspråk för att tillgodose ett angeläget allmänt intresse som inte kan tillgodoses utanför området.*

För att kunna utveckla Nordanö industriområde för industri som kräver järnvägsanslutning för godstransporter krävs att det detaljplanlagda industrispåret inom befintlig detaljplan kan anslutas till *Godsstråket genom Bergslagen*. Det är av stort allmänt intresse att en så stor del av

godstransporter kan ske på järnväg. Detaljplanen möjliggör överflyttning av godstransporter från väg till järnväg.

- Olycksrisker

Anläggandet av en ny växel på Godsstråket genom Bergslagens mötesspår innebär en viss ökning av olycksrisken, men ökningen bedöms som marginell. Godsstråket genom Bergslagen är utrustat med säkerhetssystemet ATC. Industrispåret kommer att förses med en skyddsväxel som ska förhindra att järnvägsvagnar rullar ut på mötesspåret.

6 MEDVERKANDE TJÄNSTEMÄN

Planförfattare är arkitekt SAR/MSA Yvonne Seger och landskapsarkitekt LAR/MSA Susanna Broström.

Plan- och byggchef Eva Widergren har medverkat från Västmanland-Dalarna miljö- och byggförvaltning.

Sweco Architects i Falun

Yvonne Seger
Arkitekt SAR/MSA

GENOMFÖRANDEBESKRIVNING

ALLMÄNT

Genomförandebeskrivningen behandlar de åtgärder som vidtas efter antagandet av detaljplan för att förverkliga planens innehåll.

ORGANISATORISKA FRÅGOR

Detaljplanens tidsplan

Preliminär tidplan:

Samråd detaljplan april/maj 2010

Denna samrådshandling görs till föremål för offentligt samråd enligt den princip som gäller för normalt ”planförfarande” (samrådet annonseras och handlingarna hålls tillgängliga för allmänheten). Om inga betydande synpunkter inkommer under samrådet övergår handläggningen till ”enkelt planförfarande” enligt PBL 5:28 vilket innebär att utställningen ersätts med en underrättelse till länsstyrelsen och berörda sakägare.

Genomförandetid

Genomförandetiden slutar 2020-12-31.

När genomförandetiden har gått ut fortsätter planen att gälla tills den ändras eller upphävs. När genomförandetiden har gått ut har dock inte fastighetsägarna någon rätt att erhålla ersättning om bygglov, rivningslov eller marklov skulle nekas.

Markägoförhållanden

Banverket och Avesta kommun är ägare till marken inom planområdet. Markägoförhållandena redovisas i fastighetsägarförteckningen.

Ansvarsförhållanden allmän platsmark

Kommunen är huvudman för allmän plats.

Ansvarsförhållanden kvartersmark

Banverket ansvarar för de delar av järnvägsanläggningen som tillhör *Godsstråket genom Bergslagen* inklusive anslutningsväxeln till industrispåret. Industrispåret kommer att förvaltas och ägas av kommunen eller kommunalt bolag, men kan komma att försälgas.

FASTIGHETSÄTTSLIGA FRÅGOR

Markförvärv och fastighetsbildning

Fastigheter och fastighetsägare som berörs av detaljplanen framgår av bilagd fastighetsförteckning.

Mark för järnvägsändamål (Tj) inom Godsstråket genom Bergslagen ska ägas av Banverket och mark för industrispåret ska ägas av kommunen eller kommunalt bolag. Fastighetsreglering kan behöva genomföras mellan kommunen och Banverket.

Allmän platsmark (NATUR) ska ägas av Avesta kommun.

Servitut

Kommunens mark belastas med ett s.k. trädskyringsservitut till förmån för Banverket.

EKONOMISKA FRÅGOR

Avesta kommun bekostar utbyggnaden av industrispåret och kostnaden för anslutningen till Godsstråket genom Bergslagen.

MEDVERKANDE TJÄNSTEMÄN

Planförfattare är arkitekt SAR/MSA Yvonne Seger på Sweco i Falun.
Markchef Ulf Lademyr har medverkat från Avesta kommun.

SWECO Architects i Falun

Yvonne Seger
Arkitekt SAR/MSA